

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 2 3 2 6 4 3 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA IN TEORIJA GLEDALIŠČA IN FILMA

Izpitna pola 1

Torek, 29. avgust 2023 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Prilogi z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) in konceptni list so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 12 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 70. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

M 2 3 2 6 4 3 1 1 0 3

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

Odlomek iz dramskega besedila (A)

MAMA: Kaj pa je s tabo?

OČE: Živjo, žena!

MAMA: Ne kliči me žena.

OČE: Živjo, bejba!

MAMA: Igor, te pokličem nazaj.

OČE: *Igor, the dog-tor.*

MAMA: Kakšen pa si?

OČE: Kakšen pa si?

MAMA: Matjaž!

OČE: Matjaž!

MAMA: A nehaš!

OČE: Veš, Mirjam, jaz sem eho. Eeee-hooo. Eeee-hooo. Zaprt v jami oddajam večne krike. Kriliikeee. Kriiiiikeee. Zaprt, ja. In misliš, da me ni, da sem šel, ampak potem se odbijem od stene. Od stene v jami. In sem spet tu. Sem spet tu. Sem spet tu. Saj vem, ti si misliš, da sem jaz en tak bumerang. Bumerang. Bumerang.

Med očetovim monologom vstopi v hišo tudi Najmlajši, a ga nihče ne opazi. Skrije se in prisluškuje pogovoru.

MAMA: A si ti pijan?

OČE: A si ti pijan?

MAMA: Pa kaj je to? Nova muha?

OČE: Pa kaj je to? Nova muha?

Mama hoče oditi.

OČE: Kje je mama?

MAMA: Kje je mama?

OČE: Kje je mama?

MAMA: Saj veš, kje je.

OČE: Pa zakaj?

MAMA: O tem se ne bom zdaj pogovarjala.

OČE: Zakaj?

MAMA: Ampak Matjaž ... Pa ti nikoli nisi pil. Nikoli.

OČE: Nikoli ne reci nikoli. Glej, spet! Eho. Eho. Eho.

MAMA: Lahko noč, Matjaž.

Odhaja.

OČE: To, kar so dečki naredili, je v resnici zelo pametno. Saj vem, saj vem, ti tega ne moreš razumet. Ti nikoli nisi razumela, zakaj ljudje posedajo po lokalih. Zakaj bi plačal trojno ceno piva, če ga lahko piješ doma. Zdaj, draga žena, ti lahko odgovorim na to vprašanje. Ker mi je zdaj postalo dokončno jasno. Zakaj plačujemo trikrat dražje pivo v lokaluh? Zato, ker je v to ceno všteta tudi svoboda. Zato.

MAMA: Naj živi svoboda.

OČE: Ampak to še ni vse! Predstavljaš si, kaj se zgodi z alkoholikom, ki ne more več viset na šanku? Kaj se zgodi z odvisnikom, če mu vzameš drogo? Lokal je varna hiša za moške. Ker tam so vsi na istem, tam mož ni več sam. Ne, ne, ne. Ko si sam v bedi, je bedno, ko nas je več v bedi, je pa zabavno. In nič več nisi sam. Ne, ne, ne. In ne da je lokal varna hiša za moške, posledično je lokal tudi vama hiša za ženske!

MAMA: Naj živi lokal.

OČE: Dol pri reki ... Je mala gostilnica, lokalček ...

MAMA: Dol pri reki ...

OČE: A si ti tut Eho? Eho. Eho.

MAMA: Ne, Matjaž, nisem.

OČE: Ti si lepša kot Eho.

MAMA: Dol pri reki ...

OČE: Ja! S tremi mizami ...

MAMA: Je lokalček?

OČE: Človek se mora nekam umaknit.

MAMA: Pa to je gojišče virusa! Oštarija na črno! In ti hodiš tja!?

Se oddalji od njega.

OČE: Ne. Jaz ne.

MAMA: Ti ne?

OČE: Ne Tine. Matej. Matej hodi tja.

MAMA: Ne, Matej pa že ne bi hodu tja.

OČE: On mi je pokazal ta lokalček.

MAMA: Lahko noč, Matjaž, lahko noč.

OČE: Mirjam?

Se ji približa.

MAMA: Okužu me boš! Vse nas boš okužu!

OČE: Mirjam, a lahko pridejo punce?

MAMA: Kakšne punce?

OČE: Sosedove.

MAMA: Sosedove.

OČE: A si ti ...

MAMA: Ne, nisem Eho. Kakšne punce?

OČE: S fanti smo se pogovarjali, da jih je treba rešit.

MAMA: Aha, vi niste pijanci, vi ste supermeni.

OČE: Mirjam, Janez je grozen. A si ti predstavljaš, da bi jaz bil Janez?

MAMA: In kaj ste ugotovili, supermeni?

OČE: Jaz sem rekel, da lahko punce pridejo k nam!

MAMA: Ampak Matjaž, mi živimo čez cesto, naj grejo vsaj na drugo stran vasi. Pa polni smo. Kje bosta pa spali?

OČE: Na kavču.

MAMA: Ti si na kavču.

OČE: Mirjam ...

MAMA: Lahko noč.

OČE: Mirjam, kje je mama?

Mama odide.

M 2 3 2 6 4 3 1 1 0 7

Odlomek iz dramskega besedila (B)

- RUDOLF Te kaj boli
Misel na to da si doma in imaš bolečine
me preganja ves dan
Ampak samo pomisli kmalu se bomo odpeljali v Egipt
mi trije
(proti Veri)
Pripravili bomo svoje stvari in odpotovali
v Genovo in od tam z ladjo v Aleksandrijo
To si želim že desetletja
Komaj ž e čakam
(vstane in stopi proti Clari)
Da bi ti bilo vedno dobro otrok moj
Lahko govorimo o sreči
Drugi so že zdavnaj zgnili
(odide k oknu in pogleda ven)
Tovarno so odklonili
Uspelo mi je
Saj bi bilo nevzdržno
da bi od tukaj gledali tovarniški zid
- VERA Vidiš kako vpliven si
če nekaj zares hočeš
tisto tudi dosežeš
- RUDOLF Zgradili jo bojo na drugem koncu mesta
tam nas ne bo motila
To bil bil brezupen pogled
namesto dreves
gledati zid
za katerim proizvajajo strup
(proti Clari)
Tebi na ljubo sem se zavzel za to
da ne bojo gradili tovarne
Odločitev je padla danes ob enajstih
- VERA Tudi to moramo proslaviti Rudolf
- RUDOLF S tem sem si nakopal veliko sovražnikov
- VERA Zdaj ti ne morejo več škoditi
Dosegel si vse kar si hotel
- RUDOLF Uničevati naravo
podirati drevesa
podirati ta lepa stara drevesa
zaradi neke kemične tovarne
v kateri proizvajajo samo strup
Vsepovsod so na delu sami dobičkarji
Svet je danes kar najbolj brutalen
vse vodi in določa kupčija

Če je kje še kak lep košček zemlje
se pojavi industrija
Ampak tukaj ne sem dejal
tukaj ne
pred mojimi okni ne
tukaj kjer je narava še nedotaknjena
Rad imam ta pogled

CLARA Pa saj ničesar ne vidiš

RUDOLF Zdaj ne
toda to ne spremeni dejstva da je ta pogled
moj najljubši pogled
Kadar ni megle
celo pozimi
ko so veje zaledenele
in je vse skupaj videti kot iz stekla
(se obrne okrog in odide h Clari)
Rösch me je vprašal
zakaj te ne damo v kak zavod
Toda dejal sem mu
da nismo nikoli niti za trenutek pomislili na to
da bi šla v kak zavod
Mi in to pomeni Vera in jaz in ti
mi bomo ostali skupaj
čisto vseeno kako dolgo
to sem prisegel
Moramo prenašati drug drugega otrok moj
Ko b o m enkrat d o m a bo veliko lažje
Veri b o m lahko odvzel nekaj dela
vsak dan bova lahko hodila v park
in morda dvakrat na teden v mesto
Tvoj brat je zadovoljen kadar si srečna
Ko ne b o m več hodil v službo
b o m prost
in to pomeni da bomo vsi trije prosti
(odide k Veri)
Zdaj pogosto premišlujem
da je čas da odneham
vse skupaj presega moje moči
po drugi strani če pogledam Röscha
poročen
(sede)
dva otroka
družina kakor pravimo
ni tako dobro ohranjen kakor jaz
in je bistveno mlajši
Družinsko življenje te hitro uniči
mi s m o kar dobro preživeli
ne morem o se pritoževati

4. Besedilo, iz katerega je odlomek A, je bilo uprizorjeno v _____,
pod naslovom _____ in v režiji _____.
(3)

Označite dramski prostor, kot ga navaja avtorica v uvodnih didaskalijah k besedilu, iz katerega je odlomek A, in se opredelite do tega, katero možnost oblikovanja prostora je izbrala scenografka uprizoritve Urša Vidic na sliki 1.

Slika 1

(Vir: <https://www.sng-mb.si/predstave-drama>. Pridobljeno: 14. 9. 2022.)

(4)
(7 točk)

5. Označite dramski prostor in čas v odlomku B, kot ga uvaja avtor v didaskalijah k dejanju. Označite še en dramski prostor, in sicer prostor in čas v 3. dejanju besedila, iz katerega je odlomek B.

(4 točke)

6. Povzemite dramsko dogajanje do konca dramskega dogajanja v besedilu, iz katerega je odlomek B.

(3 točke)

7. Povzemite dogajanje v 11. prizoru, iz katerega je odlomek A. Označite Očeta v odlomku, kaj želi? Primerjajte materin odgovor ob njegovi želji z Rudolfovim zadnjim dosežkom na sodišču pred upokojitvijo iz odlomka B. Odgovorite na zadnje Očetovo vprašanje, ki ostane v odlomku A neodgovorjeno.

(7 točk)

8. Navedite natančen dogajalni čas dramskih besedil, iz katerih sta odlomka A in B, in se opredelite do okoliščin.

(5 točk)

9. V obeh besedilih, iz katerih sta odlomek A in odlomek B, lahko najdemo natančno kritiko družbe. S pomočjo spodnjega nabora besed primerjajte oba odlomka, odlomek A in B. Uporabite najmanj štiri pojme, ki jih lahko najdete v obeh odlomkih. Svoje primerjave utemeljite.

prenarejenost, alkoholizem, (malo)meščanskost, zaplankanost, nizkotnost, neiskrenost, sumničavost, bolehnost, nesposobnost, zlaganost, prostaškost, incestuoznost, koruptivnost, uklonljivost, samovšečnost, sprenevedanje ...

(8 točk)

10. Na spodnjih slikah sta dva velikana avstrijske dramatike, oba prejemnika Nobelove nagrade. Navedite njuni polni imeni.

Slika 2

(Vir: <https://www.rtv slo.si/kultura/knjige/nobelova-nagrada-.../132832>. Pridobljeno: 14. 9. 2022.)

Slika 3

(Vir: <https://www.google.com/search?q=...&client=firefox-b>. Pridobljeno: 14. 9. 2022.)

(2 točki)

